

Auditplan 2023 Bloemendaal

Gemeente Bloemendaal
Registratienummer : Mozard

maart 2023

2023000130

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
Inleiding	4
Aanleiding / invoering rechtmatigheidsverantwoording College	4
Waar staan we nu?.....	5
Actieplan 2023	5
Ambitieniveau 2023	5
Controleplan.....	6
Rolverdeling en verantwoordelijkheid.....	6
Per afdeling	6
Bestuur	7
Draagvlak/cultuur.....	7
Instrumentarium / tools	7
Bijlage 1: Risicoanalyse per proces/thema en acties 2023.....	8
Proces: Fraudebeleid en beleid rond Misbruik & Oneigenlijk gebruik	8
Proces: Inkoop en aanbesteding	9
Proces: Subsidieproces.....	9
Proces: Sociaal Domein (Jeugdwet/WMO ZIN + pgb's), uitbesteed IASZ	10
Proces: Omgevingsvergunningen.....	11
Proces: Controleproces (overgang naar Engage)	11
Proces: Procesmanagement verbeteren (tbv. Rechtmatigheid, doelmatigheid en effectiviteit).....	12
Proces: Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht Belastingdienst	12
Proces: ICT proces: inrichting en werking betrouwbaar en veilig.....	13
Proces: Opzet en uitvoering rechtmatigheidsverklaring college.....	14
Proces: Veranderde regelgeving (bv. aangescherpte eisen financiële wetgeving BBV)	14
Bijlage 2: Spoorboekje planning controles per afdeling/team 2023 en uitvoering aanbevelingen accountant (bijgewerkt t./m. januari 2023)	16
Bijlage 3: Verwijzing relevante regelgeving.....	26

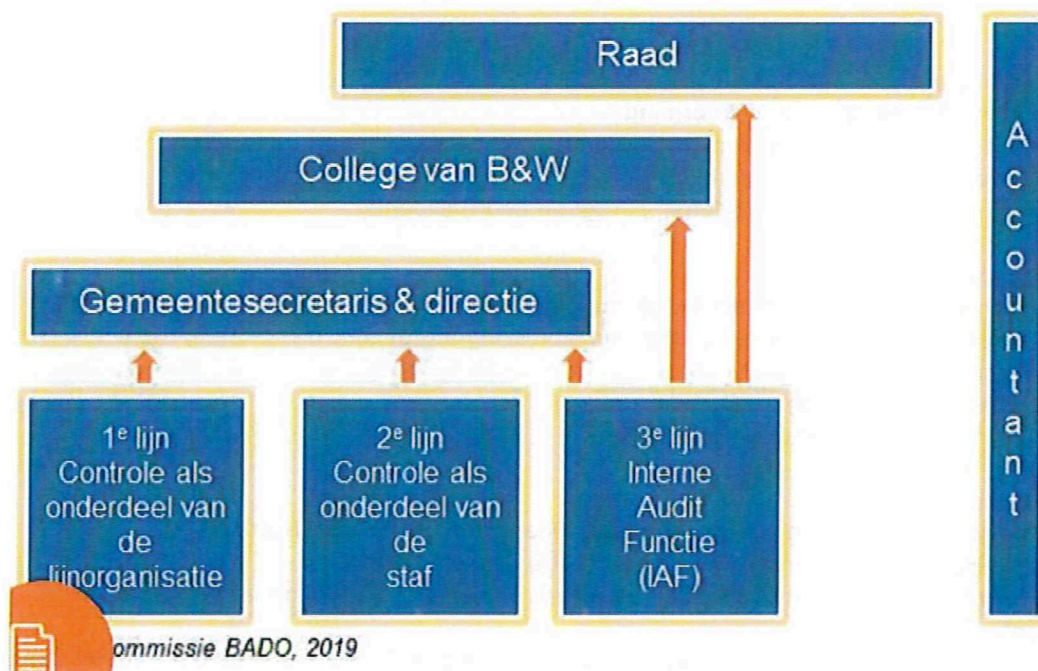
Samenvatting

Financiële rechtmatigheid is voor een gemeente van groot belang. Tot en met boekjaar 2022 geven externe accountants een rechtmatigheidsoordeel bij de jaarrekening af. Door een wetswijziging wordt vanaf 2023 het college van B&W verantwoordelijk voor het opstellen van een rechtmatigheidsverantwoording. Deze verantwoording wordt gecontroleerd door de externe accountant. Achtergrond hiervan is om de bestuurlijke verantwoordelijkheid (meer) bij het college te leggen en het college zich hierover te laten verantwoorden aan de gemeenteraad. Naast de beheersing van processen, gaat het vooral om het versterken van cultuur (houding en gedrag) en bewustzijn binnen de organisatie. De discussie en voorbereidingen lopen al vanaf 2017.

Uit de managementletter boekjaar 2022 blijkt dat de gemeente Bloemendaal 'op de goede weg is', maar dat er nog stappen gemaakt moeten worden om het interne controlesysteem op het vereiste niveau te brengen.

In dit plan worden de stappen beschreven die we in 2023 willen maken om de verantwoordelijkheid beter te integreren in de primaire processen. De afdelingen rapporteren enkele malen per jaar over de voortgang van hun beheersmaatregelen. In bijlage 1 en 2 is per afdeling/proces een overzicht te zien van de geplande controles alsmede een risicoanalyse met de acties in 2023.

Vaak wordt het 'three lines of defense' model gebruikt voor sturing en beheersing (zie hieronder). Daarin is de eerste lijn (lijnmanagement op de diverse organisatieniveaus) primair verantwoordelijk voor de goede sturing en beheersing van de organisatie, op het managen van de risico's die met de bedrijfsvoering samenhangen en op de volledigheid en betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie. De tweede lijn (met name financiën, HRM, informatisering) is verantwoordelijk voor de structuur en inrichting van de organisatie. De derde lijn in het model staat voor de interne auditfunctie: deze voorziet de hoogste leiding van aanvullende zekerheid over de kwaliteit van sturing en beheersing.

Inleiding

Dit plan van aanpak gaat over de doorontwikkeling van het interne controle systeem van de gemeente Bloemendaal. Van oudsher is interne controle iets van de 'interne controledienst', maar dat voldoet niet meer. In een (steeds verder) digitaliserende wereld (waar de gemeente onderdeel van is) is het nodig om voortdurend vinger aan de pols te houden om zo tijdig bij te kunnen sturen. Dat lukt alleen als controles onderdeel uitmaken van het primaire proces, en integraal onderdeel zijn van de bedrijfsprocessen. De rol van de 'interne controledienst' wordt dan het regie voeren op de opzet, werking en uitvoering van de controles en een review uitvoeren op de in de lijn uitgevoerde controles om zo het 'vier ogen principe te borgen'. Deze urgentie is groter door invoering van de zgn. rechtmatigheidsverantwoording door het college vanaf boekjaar 2023. Rechtmatigheid wordt daarmee 'van het college', en minder van de accountant. Van de gemeente wordt bovendien verwacht om vanuit een risicoanalyse stappen te nemen om de bedrijfsvoering te beheersen en te verbeteren.

Aanleiding / invoering rechtmatigheidsverantwoording College

Algemeen

Vanaf 2023 moeten gemeenten, provincies en gemeenschappelijke regelingen een rechtmatigheidsverantwoording opnemen in de jaarrekening. Hiermee leggen zij verantwoording af over de nalevering van de regels voor baten en lasten van de gemeentelijke organisatie. Bijvoorbeeld over nalevering van voorwaarden voor subsidies, het volgen van aanbestedingsregels en het voldoen aan begrotingsrechtmatigheid dat lasten door de gemeenteraad geautoriseerd zijn. De rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen in de jaarrekening en valt onder de accountantscontrole. De accountant toetst de onderbouwing van de strekking van de rechtmatigheidsverantwoording. Het doel van wetgeving is om het bewustzijn te vergroten en een systematische verbetering van de gemeentelijke bedrijfsvoering te bevorderen. Het college dient zelfstandig verantwoording af te leggen in de jaarrekening over de naleving van financiële rechtmatigheid.

proces

- Opstellen/actualisatie controleplan
- Uitvoering controleplan en dossiervorming
- Rapportages over stand van zaken en uitkomsten
- Opstellen rechtmatigheidsverantwoording
- Afwijkingen en beleid college melden in paragraaf bedrijfsvoering

impact op de organisatie

- Concerncontrol/ VIC –(Verbijzonderde Interne Controle) voldoende onafhankelijk gepositioneerd
- De VIC vooral regie en reviewrol op opzet en uitvoering intern controlesysteem, maar VIC is GEEN interne accountantsdienst
- Vooral eerste en tweede lijn versterken
- Lerend vermogen organisatie vergroten

rollen en verantwoordelijkheid

- Voltallige college verantwoordelijk, wethouder financiën/control coördinerende rol.
- Hele organisatie is verantwoordelijk, GEEN feestje concern control
- Financiële team is kwantitatief/kwaliteit op niveau om organisatie adequaat te adviseren
- Gemeenteraad
 - Stelt verantwoordingsgrens vast t.b.v. rechtmatigheidsverantwoording (controleprotocol)
 - Stelt een rapportagegrens vast over welke afwijkingen in de paragraaf bedrijfsvoering wordt gerapporteerd (controleprotocol)
 - Stelt het normenkader vast (bij voorkeur gelijktijdig met controleprotocol accountant)

Waar staan we nu?

Belangrijkste aandachtspunten managementletter boekjaar 2022/2023 gemeente Bloemendaal

- Aanbestedingsrechtmatigheid
- Prestatielevering inkoop algemeen,
- Prestatielevering jeugdzorg, WMO, PBB
- Fouten legesberekening omgevingsvergunningen (hoge foutkans, niet geautomatiseerd)
- Auditplan/interncontrole plan risicogericht opzetten en uitvoeren. Opbouw van financiële posten en stromen, waarin deze posten worden gekoppeld aan relevante wet en regelgeving met bijbehorende (substantiële) risico's:
 1. Risicoanalyse per proces in Auditplan
 2. Beheersmaatregelen uitwerken o.b.v. 6W (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd?)
 3. De door IC uit te voeren werkzaamheden worden concreet benoemd (organisatiegericht ipv gegevensgericht)
 4. Aandacht voor frauderisico's
 5. Toetsing IT general controls
 6. Controlebevindingen vastleggen volgens vast format
 7. Waar mogelijk werken met integrale controletemplates (procesbeschrijving, risico's, beheersmaatregelen, wet en regelgeving inclusief toetsingskader)
 8. Meer betrekken van:
 - 1e lijn (primaire proces, o.l.v. proceseigenaar)
 - 2e lijn (teams financiën, inkoop, p&o, informatisering) om tijdig (mogelijke) fouten te signaleren en zo mogelijk bij te sturen.

Actieplan 2023

- Acties uit risicoanalyse per proces/thema uitvoeren (zie bijlage 1)
- Uitvoering interne controles en uitvoering aanbevelingen accountant (zie bijlage 2)
- Implementatie / voorbereiding rechtmatigheidsverantwoording college
- Vaststellen en implementeren beleid prestatielevering (contracten > € 25.000 en fraudegevoelige zaken bewijs prestatielevering toevoegen bij goedkeuring factuur)
- Implementatie van prestatielevering Sociaal Domein
- Uitvoering aanbevelingen accountant managementletter boekjaar 2022
- Aanbevelingen uit fraudeanalyse 2022 uitvoeren
- Voortgang drie maal per jaar bespreken in MT en college
- Procesgericht werken aan de hand van de 6W-vragen met engage (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd?) en hier een planning voor opstellen.
- Implementatie nota Risicomanagement 2023 om het risicobewustzijn van de organisatie te vergroten (najaar in gemeenteraad, vervolgens implementatie)
- Wat betreft boekjaar 2023 werken met controletemplates en laagdrempelige opslag van controle uitkomsten. Informatie overnemen vanuit KeyControlDashboard en wellicht stoppen met KCD vanaf 2024.

Ambitieniveau 2023

Intern controle systeem systematisch verbeteren

Aandachtspunten zijn:

- Verantwoordelijkheden t.a.v. getrouwheid en rechtmatigheid per proces inclusief risico's en maatregelen zijn duidelijk belegd per afdelingshoofd en waar nodig team. Het

- afdelingshoofd is verantwoordelijk voor het tijdig en volledig uitvoeren van controles en maatregelen. Risicobewustzijn verhogen conform Nota risicomangement.
- Afgewogen opzet van controles vooraf aangevuld met controles achteraf om het controlesysteem effectief en doelmatig op te zetten en uit te voeren.
 - Naast rechtmatigheid is het afdelingshoofd verantwoordelijk voor de opvolging van andere aanbevelingen uit de rapportages van de accountant.
 - De rol van VIC (Verbijzonderde Interne Controle) is de regie- en reviewfunctie alsmede het opstellen van voortgangsrapportages.
 - Jaarlijkse evaluatie en bijstelling aanpak
 - Onze accountant wordt betrokken bij de opzet en nadere uitwerking

2023: Eerste jaar rechtmatigheidsverantwoording college

Conform de kadernota rechtmatigheid 2023 gaan we volgens de nieuwe richtlijnen gaan werken. Zie bijlage 1 voor een risicogerichte analyse en acties 2023. Zie bijlage 2 voor een nadere uitwerking van het spoorboekje 'interne controle 2023'. De verordening financieel beheer Bloemendaal 2023 is aangepast aan de wetgeving rond de rechtmatigheidsverantwoording (raad 1 juni ter vaststelling).

Controleplan

Dit controleplan wordt jaarlijks aangevuld met de aanbevelingen en opvolging van de aanbevelingen van de accountant. De afgelopen jaren liggen de grootste risico's voor veel gemeenten overigens bij het Sociaal Domein en (Europese) aanbestedingsprocedures. Vanaf boekjaar 2023/2024 wordt geleidelijk overgeschakeld op laagdrempelige methode van controletemplates en opslag van de controleuitkomsten en onderbouwing op een netwerkschijf.

Rolverdeling en verantwoordelijkheid

Per afdeling

Uit verschillende bronnen ontvangt de gemeente geld voor uitvoering van de gemeentelijke taken. De voorwaarde is dat dit publieke geld rechtmatig wordt besteed. Daarom gaat interne beheersing en verantwoording elke ambtenaar en bestuurder aan en is onderdeel van het werken met publiek geld. Daarom is interne beheersing van iedereen binnen de gemeente, en niet alleen van financiën of 'interne controle'

Om deze verantwoordelijkheid te kunnen dragen, dient per afdeling/team duidelijk te zijn waar men verantwoordelijkheid voor is wat er gedaan kan worden om de processen te beheersen. Sluitstuk is dan een 'rechtmatigheidsverantwoording' per proces/afdeling.

Daarmee neemt het belang van de interne beheersmaatregelen per afdeling/team toe, nemen de controlewerkzaamheden van de accountant af en wordt de rol van 'interne controle' meer een regie- en reviewrol.

Vaak wordt het 'three lines of defense' model gebruikt voor sturing en beheersing (zie hiervoor het schema de samenvatting). Daarin is de eerste lijn (lijnmanagement op de diverse organisatieniveaus) primair verantwoordelijk voor de goede sturing en beheersing van de organisatie, op het managen van de risico's die met de bedrijfsvoering samenhangen en op de volledigheid en betrouwbaarheid van de verantwoordingsinformatie. De tweede lijn is verantwoordelijk voor de structuur en inrichting van de organisatie (met name financiën, HRM en informatisering). De derde lijn in het model staat voor de interne auditfunctie: deze voorziet de hoogste leiding van aanvullende zekerheid over de kwaliteit van sturing en beheersing.

Bestuur

Het college is verantwoordelijk voor de rechtmatigheidsverantwoording. Daarom wordt dit plan vastgesteld door het college en de voortgang besproken met de portefeuillehouder financiën en control die immers systeemverantwoordelijk is. De gemeenteraad wordt geïnformeerd over de ontwikkelingen.

Draagvlak/cultuur

Vaak wordt interne beheersing en controles onvoldoende gezien als een verantwoordelijkheid van het team/afdeling en ligt de focus binnen de teams op de uitvoering/inhoud. Om de cultuurverandering te ondersteunen zijn de afgelopen jaren bijeenkomsten per afdeling/team georganiseerd.

Instrumentarium / tools

Procesgericht werken / Engage

De afdelingen/teams zijn verantwoordelijk voor een doelmatige en effectieve opzet en beheersing van hun bedrijfsprocessen. Om afdelingen hierin te ondersteunen wordt waar nodig gebruik gemaakt van procesbeschrijvingen (soms globaal, soms in detail). Daarvoor gebruiken we het programma Engage. Per proces dient er een risicoanalyse en een adequate procesbeschrijving te worden opgesteld. In de procesbeschrijving worden de interne beheersmaatregelen uitgewerkt aan de hand van de 6-W vragen (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd?). Om doublures met Engage te voorkomen en het controleproces laagdrempeliger te maken gaan we werken met controletemplates en slaan we de resultaten van de controles in mappenstructuur op een netwerkschijf.

Andere tools

Cognos (dat de data uit meerdere bronnen kan ontsluiten) wordt gebruikt voor rapportages om bijvoorbeeld fouten op te sporen. In de toekomst is het de bedoeling om door te ontwikkelen naar meer datagedreven analyses.

Misbruik, Oneigenlijk gebruik, Fraude en ondermijning

In 2023 is een Fraudeanalyse uitgevoerd en worden de resultaten hiervan gebruikt voor verbetermaatregelen alsmede het opstellen van beleid t.a.v. Misbruik en Oneigenlijk gebruik. Hierin zullen waar nodig ook maatregelen tegen ondermijning worden geïntegreerd omdat de gemeente in toenemende mate het risico loopt te worden geconfronteerd met activiteiten van criminelen/criminele netwerken. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan chantage van ambtenaren/bestuurders, infiltratie met cybercrime om zo ogenschijnlijk te handelen namens de gemeente, gebruik van onroerend goed voor witwassen en/of inkoop gerelateerde fraude.

Bijlage 1: Risicoanalyse per proces/thema en acties 2023

Inleiding

Hieronder wordt eerst ingegaan op de risico's en acties per proces, vervolgens op thema's en acties zoals rechtmatigheidsverklaring en fiscale beheersing. We passen hierbij zo veel mogelijk de risicogerichte aanpak conform COS 350 toe.

De termen 1^e, 2^e en 3^e lijn worden gebruikt, wat houden deze termen in?

1^e lijn: primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar

2^e lijn: Ondersteunende processen zoals financiën, control, informatisering, waar checks en balances zijn ingericht om fouten te signaleren.

3^e lijn: de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) achteraf (steekproefsgewijs of integraal)

Instrumenten

- ProcesTool Engage ook gebruiken voor risico's en beheersmaatregelen
- Handreiking vastlegging beheersmaatregelen (volledigheid, juistheid, verbandscontroles)

PROCESSEN

Proces: Fraudebeleid en beleid rond Misbruik & Oneigenlijk gebruik

Procesverantwoordelijk MT lid: Elke MT lid is verantwoordelijk voor zijn/haar processen

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 3 (2020)

Omvang geldstroom 2023: n.v.t.

Situatieschets: In 2022 is een fraudeanalyse uitgevoerd. De conclusie is dat de gemeente al veel doet om fraude te voorkomen. Aanvullend hierop worden een aantal maatregelen genomen, zie hieronder bij acties. Van een apart proces is overigens geen sprake, dit is een integraal onderdeel van alle bedrijfsprocessen.

Risico's:

De kans op fraude, misbruik en oneigenlijk gebruik neemt toe indien onvoldoende beheersmaatregelen zijn genomen en/of onvoldoende is ingezet op integer gedrag van medewerkers.

Acties 2023:

1. In samenwerking met P&O en team OOV de lijst van kwetsbare processen en daarbij betrokken functies opstellen/actualiseren in 2e kwartaal 2023
2. Zo nodig aanvullende maatregelen nemen t.a.v. deze kwetsbare processen, zoals bijvoorbeeld aanvullende opleiding/training om de kwetsbaarheid te verkleinen.
3. Voortzetting van reguliere integriteitstrainingen voor bestuur en medewerkers, met aandacht voor het voorkomen van interne/externe druk om regels te doorbreken
4. Opzet en werking Administratieve Organisatie (AO) en procedures verder verbeteren, waarin overigens ook aandacht voor doelmatige en effectieve procesinrichting.

Proces: Inkoop en aanbesteding

Procesverantwoordelijk MT lid: Elke MT lid is verantwoordelijk voor zijn/haar aanbesteding
Victor Portanger is Contract Persoon Inkoop (CPI) st. Rijk (**dus gedeelde verantwoordelijkheid**)

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 3 (2020)

Omvang geldstroom 2023: ongeveer €53 miljoen (incl. Subsidies, salarissen en niet aanbesteding plichtige inkoop)

Situatieschets: op basis van het format van PIANOo is in 2022 een spendanalyse van crediteuren boven € 200.000 uitgevoerd. De grootste fout betreft het contract met PINK. In 2022 wordt de artikel 2.32 procedure van de aanbestedingswet uitgevoerd om de fout te herstellen. Op 26-10-2022 heeft st. RIJK dit voor Burgerzaken uitgevoerd en gepubliceerd op TenderNed. En op 20-01-2023 op TenderNed gepubliceerd voor Belastingen.

Risico's:

We houden ons niet (aantoonbaar) aan -m.n. Europese – aanbestedingsregels (onrechtmatigheid)
Er is geen/onvoldoende (aantoonbare) prestatielevering. Dat verhoogt de kans op onrechtmatige uitstroom van middelen en/of fraude.

Inkoop is (vooral) decentraal belegd/georganiseerd. Er ontbreekt een 'eenduidige' proceseigenaar'.
Dat verhoogt de kans dat er onvoldoende beheersmaatregelen zijn.

Acties 2023:

1. Implementatie beleid prestatielevering (zie ook beleidsvoorstel hiervoor).

Prestatielevering checken bij producten en diensten waar de gemeente kwetsbaar is (zie bijlage bij genoemd beleidsvoorstel) + Alle contracten (waarde per jaar) van € 25.000 en meer. Het overige deel wordt afgedekt met een steekproef.

2. Voorkomen onrechtmatig inkopen en verantwoording hiervan
 3. De spendanalyse/Inkoopjaarplan st. Rijk wordt per kwartaal geactualiseerd en gebruikt om het MT te informeren over de stand van zaken en mogelijke aanbestedingsrisico's van inkopen die mogelijk de Europese Aanbestedingsdrempels gaan overschrijden. Samenwerking hierin met st. Rijk, ook het Inkoopjaarplan van st. Rijk hiervoor gebruiken.
 4. Vaker werken met raamcontracten om gemakkelijker rechtmatig in te kopen en zo mogelijk de omvang van de facturenstroom te beperken.
 5. Verder uitwerken van inkoopproces volgens 6W principe, benoemen verantwoordelijkheden, zo mogelijk proceseigenaar benoemen, concreet maken van risico's en beheersmaatregelen in de 1^e en 2^e lijn.
-

Proces: Subsidieproces

Procesverantwoordelijk MT lid: Domeinmanager Sociaal

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 2 (2021)

Omvang geldstroom 2023: € 4,5 miljoen

Situatieschets: in 2023 wordt het subsidieproces beschreven in het pakket Engage. De interne controles in de lijn wordt uitgevoerd conform het nieuw format om de uitgevoerde werkzaamheden duidelijker vast te leggen. Eventuele risico's worden ondervangen door gegevensgerichte werkzaamheden van de VIC.

Risico's:

De voorwaarden voor subsidie worden niet nageleefd en/of de prestatie waarvoor subsidie wordt verleend wordt onvoldoende (aantoonbaar) geleverd. Dat kan leiden tot een onrechtmatigheid in de jaarrekening en imagoschade.

Acties 2023:

1. Voortzetting controles 3^e lijn en controles van subsidies van > 50k volgens het beoordelingskader 'grip op samenwerking'
2. Versterking beheersmaatregelen in de 1^e en 2^e lijn, betere/toegankelijker vastlegging. Afstemmen met subsidie coördinator en verder uitwerken werkwijze boekjaar 2023.

Proces: Sociaal Domein (Jeugdwet/WMO ZIN + pgb's), uitbesteed IASZ

Procesverantwoordelijk MT lid: Domeinmanager Sociaal

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 6 (2016)

Omvang geldstroom 2023: PGB's (ongeveer € 260.000)

Jeugd ZIN €3.262.000

WMO begeleiding, kortdurend verblijf, vervoer € 2.900.000

Situatieschets: in 2022 heeft de kwaliteitsmedewerker onder meer werkzaamheden ten aanzien van de prestatielevering van de zorg inzake PGB's uitgevoerd. De accountant heeft kennis genomen van deze controles en vastgesteld dat de diepgang van de werkzaamheden is verbeterd ten opzichte van voorgaand jaar. Voor 2023 zal er een nieuw format gemaakt worden conform de nieuwe eisen van de accountant om dit verder te verbeteren.

Risico's:

- Onvoldoende tussentijdse rapportages dus geen mogelijkheid om bij te sturen
- Prestatielevering niet/onvoldoende aangetoond (m.a.g. onzekerheid in jaarrekening gemeente)

Acties 2023:

- 1 De werkzaamheden van de kwaliteitsmedewerker Sociaal Domein wordt verdiept en uitgebreid om door werkzaamheden gemeente i.s.m. IASZ aanvullende zekerheid te verkrijgen over prestatielevering WMO, Jeugd ZIN en PGB (onderdeel kwaliteitsbeheersplan Sociaal Domein)
 - 2 IASZ vragen om een tussentijdse rapportage op te leveren, zo mogelijk koppelen met financiële administratie, verbeteren mogelijkheden om bij te sturen (gezamenlijke actie)
 - 3 Verder geen actie, we blijven leunen op controleverklaring accountant IASZ.
-

Proces: Omgevingsvergunningen

Procesverantwoordelijk MT lid: Domeinmanager Fysieke Leefomgeving

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 5 (2018)

Omvang geldstroom 2023: begroting 2023 € 763.000

Situatieschets: De implementatie van de nieuwe applicatie Squit RX mission zal medio 2023 plaatsvinden. In 2022 is een integrale controle uitgevoerd op de legesberekeningen. Er zijn diverse kleine verschillen geconstateerd in de legesberekeningen.

Risico's:

Doordat er geen geautomatiseerde legesberekening is, is de kans op fouten groot met als gevolg dat onjuiste leges in rekening worden gebracht.

Acties 2023:

- 1 Implementatie applicatie om dit te automatiseren (wellicht medio 2023)
- 2 In de eerste lijn wordt de legesberekening per vergunning opgesteld en door een andere medewerker gecontroleerd en wordt deze controle vastgelegd.
- 3 Hierop wordt een review gedaan door de 3e lijn (VIC)
- 4 Acties 2 en 3 vinden tenminste éénmaal per kwartaal plaats

Proces: Controleproces (overgang naar Engage)

Procesverantwoordelijk MT lid: Paul Dubbe

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 5 (2017)

Omvang geldstroom 2023: n.v.t.

Situatieschets: In 2023 worden de beschreven procesbeschrijvingen vastgelegd in de applicatie Engage. Er worden vaste controletemplates en vaste formats ontwikkeld voor de rechtmatigheid om bevindingen vast te leggen. Dit wordt vastgelegd in een mappenstructuur per proces/afdeling die laagdrempelig kunnen worden gebruikt.

Risico's:

De kans bestaat dat medewerkers onvoldoende zicht hebben in risico's en beheersmaatregelen van hun processen.

Acties 2023:

1. Rollen/verantwoordelijkheden benoemen voor belangrijke bedrijfsprocessen (zie ook hieronder procesmanagement verbeteren)
2. Belangrijkste risico's en maatregelen per proces bekend en opgevolgd
3. Doel proces is helder
4. Format minimale eisen per proces beschikbaar stellen

Wat betreft boekjaar 2023 wordt overgeschakeld op een systeem van procesbeschrijvingen (met de applicatie Engage), vaste controletemplates en vaste formats om bevindingen vast te leggen. Dit wordt vastgelegd in een mappenstructuur per proces/afdeling die laagdrempelig door de betreffende

medewerkers/teams gebruikt kunnen worden (1^e en 2^e lijn). De 3^e lijn (VIC) voert hierop de regie. Het is de bedoeling om zo proces- en controlegericht werken laagdrempelig te maken

Proces: Procesmanagement verbeteren (tbv. Rechtmatigheid, doelmatigheid en effectiviteit)

Procesverantwoordelijk MT lid: Didier Bryson (**maar gedeelde verantwoordelijkheid omdat elk MT lid verantwoordelijk is voor de eigen processen**)

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 3 (2020)

Omvang geldstroom 2023: n.v.t. het betreft interne processen

Situatieschets: In het MT is besloten dat voor de zomer 2023 een planning moet zijn welke processen we met voorrang in Engage gaan zetten. De bedrijf kritische processen (waar bijvoorbeeld veel geld in omgaat) dienen aan de hand van de 6-w vragen worden beschreven. (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd?)

Risico's:

Het lukt onvoldoende om de processen uit te werken en/of juist en volledig te implementeren.

De afdelingen/teams zijn verantwoordelijk voor een doelmatige en effectieve opzet en beheersing van hun bedrijfsprocessen. Om afdelingen hierin te ondersteunen worden waar nodig gebruik gemaakt van procesbeschrijvingen (soms globaal, soms in detail). We gebruiken daarvoor de applicatie Engage. Per proces dient er een risicoanalyse en een adequate procesbeschrijving te worden opgesteld. In de procesbeschrijving worden de interne beheersmaatregelen uitgewerkt aan de hand van de 6W-vragen (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd?). Er is daarbij voldoende aandacht voor financiën en rechtmatigheid, in het bijzonder de risico's en genomen maatregelen.

Acties 2023:

1. Planning opstellen om afdelingen/teams te faciliteren wat betreft de implementatie
 2. Rollen en verantwoordelijkheden alsmede procesverantwoordelijke helder (medio 2023)
 3. Het concreet formuleren van interne beheersmaatregelen t.a.v. risico's aan de hand van de '6W's' (wie, wat, waarom, op basis waarvan en wanneer).
 4. Verwerken in Engage en aantoonbaar conform werken
-

Proces: Doorontwikkeling Horizontaal Toezicht Belastingdienst

Procesverantwoordelijk MT lid: Victor Portanger (beleid)

Uitvoering en beheer BTW en VPB is: teamleider financieel beheer

Uitvoering en beheer loonbelasting: salarisadministrateur

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: geen bevinding in 2021

Omvang geldstroom 2023:

Situatieschets: in samenwerking met een fiscaal adviesbureau is een beleidsnota fiscaal statuut opgesteld die binnenkort wordt vastgesteld in het college. In 2023 wordt het fiscaal controleplan met ondersteuning van EFK verder uitgerold.

Risico's:

We houden ons onvoldoende aan fiscale regelgeving en termijnen, met mogelijk boetes en imagoschade. We voldoen niet aan de eisen voor Horizontaal toezicht en vallen terug op controles achteraf door de belastingdienst, die zeer arbeidsintensief en duur kunnen zijn en die bovendien het jaarrekeningproces kunnen verstoren.

Acties 2023:

1. Q1 2023: Zelfevaluatie (0-meting) inclusief plan van aanpak: Om aan te tonen dat de organisatie voldoet aan de criteria voor Horizontaal Toezicht (HT). Er wordt o.m. ingegaan op activiteiten, de fiscale organisatie, afspraken met de belastingdienst
2. Q2 2023: Bespreken resultaten met belastingdienst en opstellen verbeterplan
3. Q3 2023: Optimaliseren Taks Control Framework (TCF), tekenen convenant.
4. Vanaf Q4 2023: Monitoring en permanente verbetering TCF, hiervoor is voldoende kwantitatieve en kwalitatieve capaciteit beschikbaar.

Proces: ICT proces: inrichting en werking betrouwbaar en veilig.

Procesverantwoordelijk MT lid: Didier Bryson

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: Sinds 2022

Omvang geldstroom 2023: n.v.t. zie begroting GRIT

Situatieschets: GR DIT heeft een Auditplan 2023 Privacy en Informatiebeveiliging opgesteld voor Bloemendaal en Heemstede. In 2022 zijn de controles redelijk volgens de planning uitgevoerd. De CISO heeft op 29 augustus 2022 de Tussentijdse Rapportage 2022 Informatiebeveiliging Gemeente Bloemendaal – Gemeente Heemstede opgesteld en gerapporteerd aan het MT.

Risico's:

1. Gijzelsoftware / cybercrime
2. Zwak wachtwoord etc. (te makkelijke toegang systemen)

Onder informatiebeveiliging wordt verstaan het treffen en onderhouden van een samenhangend pakket van maatregelen om de betrouwbaarheid van de informatievoorziening aantoonbaar te waarborgen.

Kernpunten daarbij zijn beschikbaarheid, integriteit (juistheid) en vertrouwelijkheid van persoonsgegevens en andere informatie.

Het informatiebeveiligingsbeleid geldt voor alle processen van de gemeente en borgt daarmee de informatievoorziening gedurende de hele levenscyclus van informatiesystemen, ongeacht de toegepaste technologie en ongeacht het karakter van de informatie. Het beperkt zich niet alleen tot de ICT en heeft betrekking op het politieke bestuur, alle medewerkers, burgers, gasten, bezoekers en externe relaties.

Acties 2023:

- 1 Beoordeling autorisatiematrixen, autorisatiematrixen (gereed Q3)
- 2 Beoordeling instelling wachtwoorden/toegangsbeveiliging bedrijfskritische applicaties (Q3)
- 3 Fysieke toegangsbeveiliging beoordelen (gereed Q4)
- 4 Verbeterplan opstellen (Q3/Q4)
- 5 Uitvoeren ENSIA en rapportage (doorlopend)

Proces: Opzet en uitvoering rechtmatigheidsverklaring college

Procesverantwoordelijk MT lid: Victor Portanger + Paul Dubbe

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: 2 (2021)

Omvang geldstroom 2023: n.v.t.

Situatieschets: Met ingang van boekjaar 2023 dient het college een rechtmatigheidsverantwoording op te stellen die onderdeel wordt van de jaarrekening. In 2022 wordt reeds zo veel mogelijk conform deze wetgeving gewerkt. De ontwikkeling over rechtmatigheidsverklaring en een toelichting op afwijken worden toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering van de Jaarrekening 2022 verwerkt.

Risico's:

We nemen onvoldoende de vereiste stappen om tot een goed onderbouwde rechtmatigheidsverantwoording te komen.

Acties 2023:

1. In 2023 gaan we werken conform de eisen/format in de Kadernota Rechtmatigheid 2023.
 2. De raad stelt zowel Controleprotocol als Normenkader 2023 vast met de verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording
 3. In de paragraaf bedrijfsvoering JR 2023 rapporteren we over de voortgang rechtmatigheid en over evt. afwijkingen (conform de rapportagegrens in het Controleprotocol)
-

Proces: Veranderde regelgeving (bv. aangescherpte eisen financiële wetgeving BBV)

Procesverantwoordelijk MT lid: Victor Portanger

Hoeveel jaar staat de aanbeveling open?: geen aanbeveling maar een aandachtspunt

Omvang geldstroom 2023: n.v.t.

Situatieschets: drie financiële nota's zijn grotendeels geactualiseerd. De financiële verordening 2023 wordt naar verwachting op 1 juni door de raad vastgesteld en de andere nota's volgen later dit jaar/begin 2024.

Risico's:

We houden ons onvoldoende aan regelgeving, dat kan juridische en financiële gevolgen hebben en/of leiden tot imagoschade. Dit kan ook gevolgen hebben voor de rechtmatigheidsverklaring.

Acties 2023: Aandachtspunten

1. Actualisatie nota's en verordeningen (na 4/5 jaar verliezen hun geldigheid), zie hieronder.
2. Periodieke analyse begrote/gerealiseerde lasten in verband met lokale heffingen is gewenst, risico's m.b.t. heffingen benoemen.
3. Nalopen stellige uitspraken BBV
4. Voorstel actualisatie nota's :

-
1. Nota Grondbeleid 2013	2 ^e /3 ^e kwartaal 2023
2. Treasurystatuut 2018	2 ^e /3 ^e kwartaal 2023

3. Nota Activabeleid 2018	2 ^e /3 ^e kwartaal 2023
4. Nota Bloemendaal Financieel Duurzaam (2016)	2 ^e /3 ^e kwartaal 2023
5. Nota Lokale heffingen (NIEUW)	2 ^e /3 ^e kwartaal 2023

Aanbeveling Accountant boekjaar 2022 (ML)

Aanleiding/toelichting	Aanbeveling	Reactie management	Status medio maart 2023	Deadline 2023	Uitvoerder	Eigenaar
<p>Bevindingen 1 t/m 3 is groen. NVT</p> <p>4. Aanbestedingen – Advies inkoopadviseur is niet verplicht bij inhuur van derden</p> <p>De aard van de te volgen aanbestedingsprocedure (Europees, meervoudig, onderhands) is afhankelijk van de vooraf ingeschatte opdrachtwaarde. Op basis van deze inschatting wordt een te volgen aanbestedingsprocedure bepaald. Bij opdrachten vanaf € 30.000 wordt verplicht advies ingewonnen bij Stichting Rijk. In het geval van inhuur van derden zijn de afdelingen zelf grotendeels verantwoordelijk voor het aanbesteden.</p>	<p>Wij adviseren u om ook bij het inhuur van derden vooraf advies in te winnen bij Stichting Rijk om het risico op een onrechtmatige aanbesteding te mitigeren.</p>	<p>De afdelingen zijn op dit moment bezig met het aanbesteden van diverse raamovereenkomsten. Er is reeds een raamovk gesloten met Randstad en Pékflex. ??MT</p>	<p>in uitvoering</p>	<p>?</p>	<p>P&O en st RUK</p>	<p>Manager HRM</p>

<p>5. Aanbestedingen – Tussentijdse spendanalyse nog niet toereikend Update 2022</p> <p>De gemeente heeft een tussentijdse spendanalyse tot 1 juli uitgevoerd. Deze tussentijdse spendanalyse voldoet nog niet volledig aan de notitie van de SDO, echter geeft dit wel een 1e inzicht in de mogelijke omvang van de aanbestedingsfouten voor boekjaar 2022. De omvang van de fouten wordt door de VIC voorsnog ingeschat op € 362.000. Verder heeft de gemeente inzichtelijk welke inkoopdossiers aandacht vereisen.</p>	<p>Wij adviseren de gemeente om beter en uitgebreider te documenteren hoe de (on)rechtmatigheid van de inkoop is vastgesteld. Bij het opstellen van de spendanalyse adviseren wij u ook nadrukkelijk de kennis van uw inkoopadviseur van Stichting Rijk te betrekken, zodat de naleving van de aanbestedingsregelgeving ook toereikend in verwijzing naar wetsartikelen aangetoond kan worden. Gevolgen jaarrekeningcontrole</p> <p>Voor de jaarrekeningcontrole 2022 dient u een volledige spendanalyse over de laatste 4 boekjaren (2019 – 2022) uit te voeren, conform de notitie 'Uitvoering van de controle op aanbestedingsrechtmatigheden bij de jaarrekeningcontrole van decentrale overheden' van de Sectorgroep Decentrale Overheden (SDO). Wij adviseren u om gebruik te maken van de templates en instructievideo's van Pianoo.</p> <p>De geconstateerde fout moet nader onderzocht worden om het effect op onze controle aanpak te bepalen.</p>	<p>De aanvullende spendanalyse is in februari / maart door de VIC medewerker opgesteld en vervolgens met de accountant afstemmen en afronden.</p>	<p>in uitvoering</p>	<p>mrt</p>	<p>team financien</p>	<p>Domeinmanager Fin, Belastingen en Burgerzaken</p>
---	--	---	----------------------	------------	-----------------------	--

<p>6. Omgevingsvergunningen – Geen automatische legesberekening in zaakstelsysteem Update 2022 De implementatie van de nieuwe applicatie Squit RX mission zal pas in 2023 plaatsvinden. Door de interne controle wordt een integrale controle uitgevoerd op de legesberekeningen. Op basis hiervan zijn diverse fouten geconstateerd in de legesberekeningen.</p>	<p>De gemeente is voornemens om in 2023 een nieuwe applicatie aan te schaffen waardoor dit probleem wordt opgelost. Tot die tijd wordt er door de interne controle achteraf een integrale controle uitgevoerd op de legesberekening. Wij onderschrijven de acties van de gemeente.</p>	<p>Op dit moment vinden collegiale toetsingen plaats op legesberekeningen en worden deze zichtbaar vastgelegd. De gemeente heeft in 2020 het zaakstelsysteem Squit aangeschaft als voorbereiding op de implementatie van de Omgevingswet. Met dit informatiesysteem is het ook mogelijk legesberekeningen en –controles geautomatiseerd uit te voeren. Handmatige controle blijft noodzakelijk totdat dit geautomatiseerd is.</p>	<p>Invoering omgevingswet is vertraagd naar 1 januari 2024</p>	<p>2023</p>	<p>team IOV (vergunningen) Mirjam</p>	<p>Domeinmanager Fysieke Leefomgeving</p>
<p>7. Sociaal Domein: Onvoldoende zekerheid over levering van jeugdzorg en Wmo (ZIN) Update 2022 De gemeente heeft een kwaliteitsmedewerker aangesteld die onder meer werkzaamheden zal uitvoeren ten aanzien van de prestatielevering van de zorg. Wij hebben kennis genomen van deze controles en vastgesteld dat de diepgang nog niet voldoende is om daadwerkelijk de prestatielevering van de zorg vast te stellen.</p>	<p>Wij adviseren u om tussentijds kennis te nemen van de bevindingen van de IASZ, zodat u tijdig geïnformeerd wordt over de stand van zaken inzake de prestatielevering van de zorg in natura.</p>	<p>De IASZ voert geen controles uit op de levering van zorg. In 2022 heeft het college het "kwaliteitsbeheersplan" vastgesteld. Onderdeel van dit plan is de controle op de levering van zorg (voor Wmo). De kwaliteitsmedewerker is bezig met het uitvoeren van de taken uit het kwaliteitsbeheersplan. Steekproef Q4 PGB WMO is afgerond. Voor jeugd is de controle op de prestatielevering niet altijd mogelijk (de verwijzer is vaak de huisarts/medisch specialist).</p>	<p>Steekproef Q4 2021 afgerond</p>	<p>nvt</p>	<p>afdeling Beleid</p>	<p>Domeinmanager Sociaal</p>

<p>8. Sociaal Domein – Onvoldoende zekerheid over levering van de zorg inzake PGB's</p> <p>Update 2022</p> <p>De gemeente heeft een kwaliteitsmedewerker aangesteld die onder meer werkzaamheden zal uitvoeren ten aanzien van de prestatielevering van de zorg inzake PGB's.</p> <p>Wij hebben kennis genomen van deze controles en vastgesteld dat de diepgang nog niet voldoende is om daadwerkelijk de prestatielevering van de PGB's vast te stellen.</p> <p>Momenteel is de kwaliteitsmedewerker bezig om dit beter te documenteren. Wij zullen kennis nemen van deze controles zodra deze definitief zijn afgerond en zullen hierover rapporteren in ons accountantsverslag.</p>	<p>Wij adviseren u om zelfstandig controles uit te voeren op de prestatielevering van de PGB's. De BADO notitie PGB-verantwoording / controle door gemeenten d.d. 13 maart 2018 kan als leidraad worden genomen worden om de rechtmatige levering en de prestatieverklaring vast te stellen en aan te tonen.</p> <p>Gevolgen jaarrekeningcontrole</p> <p>Voor de eindejaarscontrole zullen wij beoordelen in hoeverre wij kunnen steunen op de werkzaamheden van uw kwaliteitsmedewerker.</p>	<p>Bij een PGB geldt dat de klant vooraf een zorgovereenkomst aangaat met de zorgverlener. De inhoud zorgovereenkomst wordt gecontroleerd door het WMO loket of het CJG. De IASZ controleert, als onderdeel van de interne controle, of de zorgovereenkomst past binnen de toekenning. De SVB betaalt alleen facturen uit die binnen de toekenning vallen."</p>	<p>Q4 WMO PGB's uitgevoerd en worden besproken met de accountant en verder worden aangescherpt.</p>	<p>nvt</p>	<p>afdeling Beleid</p>	<p>Domeinmanager Sociaal</p>
<p>9. Omgevingsvergunningen – Geen aansluiting verstrekte en gefactureerde vergunningen</p> <p>Update 2022</p> <p>Wij hebben vastgesteld dat nog geen aansluiting is gemaakt tussen Hoegle en GBKZ. Wel is een aansluiting gemaakt tussen de financiële administratie en GBKZ.</p>	<p>Wij adviseren u om vóór de jaarrekeningcontrole alsnog deze aansluiting te maken en mogelijke verschillen te analyseren. Tevens adviseren wij u om na te gaan hoe de informatievoorziening vanuit de GBKZ kan worden verbeterd, zodat in de toekomst deze aansluiting eenvoudiger is te maken.</p>	<p>Op dit moment wordt de aansluitingen tussen de systemen integraal nagelopen voor het jaanwerk. wat de eventuele afwijking betreft.</p>	<p>in uitvoering</p>	<p>mrt</p>	<p>team IOV (vergunningen) Mirjam</p>	<p>Domeinmanager Fysieke Leefomgeving</p>

<p>10. Inkopen – Prestatielevering van de inkopen Update 2022 De status van deze bevinding is niet gewijzigd. De prestatielevering van de inkopen is nog onvoldoende geborgd in de 1e en 2e lijn. Bevinding is wel onder de aandacht van de gemeente en momenteel wordt onderzocht hoe dit verder vorm te geven.</p>	<p>Wij adviseren u om de prestatielevering beter te documenteren in Key2Financiën en tevens het bewijsstuk van de prestatielevering op te nemen in het systeem. Hierbij adviseren wij u eerst beleid te formuleren voor welke inkopen u verwacht dat prestatielevering wordt vastgelegd. Vervolgens toelichten wat u verwacht dat de prestatieverklaarder documenteert (soort bewijs of toelichting). Gevolgen jaarrekeningcontrole De verbijzonderde interne controle zal in overleg met ons een gegevensgerichte steekproef uitvoeren op de inkoopfacturen om alsnog de prestatielevering aan te tonen conform de BADO-notitie ('Vastlegging en onderbouwing prestatielevering bij inkopen door decentrale overheidsorganisaties' van 24 juli 2020).</p>	<p>Het beleid inkoop en aanbesteding inzake prestatielevering 2023 is opgesteld en wordt in Q2 vastgesteld.</p>	<p>in uitvoering</p>	<p>mei</p>	<p>team financien</p>	<p>Domeinmanager Fin, Belastingen en Burgerzaken</p>
--	--	---	----------------------	------------	-----------------------	--

<p>11. Algemeen – Intern controleplan voor 2020 niet toereikend Update 2022 Er zijn stappen gezet in 2022, echter zien wij nog zeker ruimte voor verbetering, zie ook hoofdstuk 2.3.</p>	<p>Om de kwaliteit van de verbijzonderde interne controle te verbeteren, adviseren wij u om een nieuw auditplan op te stellen. Hierbij hebben wij de volgende verbeterpunten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opstellen van een risicoanalyse per proces. 2. Het concreet formuleren van interne beheersmaatregelen aan de hand van de '6W's' (wie, wat, waarom, wanneer, met welke informatie en wat wordt vastgelegd). 3. Het concreet formuleren van de uit te voeren werkzaamheden door de IC en de VIC (organisatiegericht versus gegevensgericht). 4. Het opnemen van een fraude-analyse in het auditplan. 5. Het uitgebreider vastleggen van controlebevindingen op basis van een vast stramien. 6. De toetsing van de IT general controls integreren in het auditplan. 	<p>Op dit moment wordt het controleplan 2023 opgesteld. De bevindingen van de accountant wordt hierin meegenomen... Driemaandelijks wordt de voortgang gerapporteerd aan het MT en de wethouder.</p>	<p>in uitvoering</p>	<p>team control</p>	<p>Gemeentesecretaris (elk MT-lid verantwoordelijk voor 'eigen processen'.)</p>
--	--	--	----------------------	---------------------	---

Bijlage 3: Verwijzing relevante regelgeving

Commissie BBV: [Commissie BBV onderwerpen](#)

Kadernota rechtmatigheid 2023: [kadernota rechtmatigheid 2023](#)

BADO notitie prestatielevering: [VNG handreiking prestatielevering](#)